

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.220.2021.ABej

z dnia 29 grudnia 2021 r.

Rada Gminy Świdnica

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXXVII/260/2021 Rady Gminy Świdnica z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Świdnicy, w części określonej w: § 6 ust. 8 załącznika Nr 1 do uchwały zatytułowanego: „Statut Gminnego Ośrodka Kultury w Świdnicy”.

Uzasadnienie

W dniu 24 listopada 2021 r. Rada Gminy Świdnica podjęła uchwałę nr XXXVII/260/2021 w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Świdnicy.

Uchwała powyższa została doręczona Wojewodzie Lubuskiemu w dniu 29 listopada 2021 r.

W ocenie organu nadzoru uchwała nr XXXVII/260/2021 z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Świdnicy w części: § 6 ust. 8 załącznika Nr 1 do uchwały zatytułowanego: „Statut Gminnego Ośrodka Kultury w Świdnicy”, istotnie narusza prawo, tj. art. 9 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194, z późn. zm.) i art. 14 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.).

Jako podstawę prawną uchwały Rada Gminy wskazała art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, art. 13 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz art. 10 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 1479 ze zm.).

Z treści uzasadnienia do przedmiotowej uchwały wynika, że nadanie nowego Statutu GOK w Świdnicy jest spowodowane rozszerzeniem działalności statutowej GOK o działalność poboczną w zakresie sportu i rekreacji. W kwestionowanym § 6 ust. 8 załącznika Nr 1 do uchwały zatytułowanym: „Statut Gminnego Ośrodka Kultury w Świdnicy”, Rada uchwaliła, że: *W ramach działalności pobocznej Ośrodek Kultury realizuje zadania w zakresie sportu i rekreacji.*

Art. 9 ust. 2 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej stanowi, że prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym. Natomiast art. 1 ust. 1 tej ustawy określa, że działalność kulturalna w rozumieniu niniejszej ustawy polega na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury. Art. 11 ust. 1 tej ustawy normuje kwestie nadania przez organizatora aktu o utworzeniu instytucji kultury, natomiast art. 13 ust. 1 stwierdza, że instytucje kultury działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora.

W ocenie organu nadzoru, żaden z przywołanych przepisów prawa nie uprawnia Rady do włączenia zadania w postaci sportu w zakres zadań samorządowej instytucji kultury jaką jest Gminny Ośrodek Kultury w Świdnicy.

Należy zwrócić uwagę, że art. 14 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.) określa, że zadanie własne jednostki samorządu terytorialnego w zakresie kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych mogą być wykonywane przez samorządowe zakłady budżetowe.

Niniejszy przepis w sposób jednoznaczny przesądza o tym w jakiej formie prawnej gmina można realizować zadanie dotyczące sportu. Oznacza to tym samym, że nie istnieje możliwość realizacji zadania własnego w postaci sportu przez samorządową instytucję kultury.

Niniejsze stanowisko organu nadzoru opiera się na orzecznictwie sądów administracyjnych. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 3 lipca 2012 r., orzekając o braku możliwości wyposażenia instytucji kultury w zadanie w postaci sportu, wskazał na odrębne zasady finansowania samorządowych zakładów budżetowych oraz instytucji kultury: samorządowe zakłady budżetowe (...) są jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, działającymi na podstawie statutu, określającego w szczególności nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. (...) Samorządowe instytucje kultury mają osobowość prawną, są odrębnym od gminy podmiotem prawa, dysponują majątkiem, środkami trwałymi, samodzielnie gospodarują w ramach posiadanych środków, organizator nie odpowiada za ich zobowiązania. Finansowanie instytucji kultury jako odrębnych podmiotów odbywa się na innych zasadach niż zadania z zakresu sportu (sygn. akt II OSK 957/12, źródło: orzeczenia.nsa.gov.pl). Podobnie orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 20 sierpnia 2020 r. stwierdzając, że zadania z zakresu sportu mogą być realizowane wyłącznie przez jednostkę organizacyjną gminy w postaci zakładu budżetowego oraz, że: realizowanie w ramach jednego podmiotu wspólnie wyżej wymienionych zadań (z zakresu kultury i sportu) jest niedopuszczalne, bowiem finansowanie instytucji kultury, jako odrębnych podmiotów, odbywa się na innych zasadach niż zadania z zakresu sportu (sygn. akt II SA/Ol 426/20, źródło: orzeczenia.nsa.gov.pl, por. również rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 sierpnia 2019 r. Nr PN.4131.443.2019, Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 4023). Z kolei Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 20 marca 2008 r. stwierdził, iż samodzielność instytucji kultury jako osoby prawnej, oznacza także (...), że organizator nie może w sposób dowolny samodzielnie modyfikować zakresu działalności instytucji kultury (sygn. I SA/Wa 134/08, źródło: orzeczenia.nsa.gov.pl).

Podsumowując należy stwierdzić, że nie ma prawnej możliwości realizacji zadania w postaci sportu przez samorządową instytucję kultury. Zwrócić natomiast należy uwagę na to, że obowiązujące przepisy prawa dają gminie różnorodne możliwości realizacji zadania własnego w postaci kultury fizycznej, której częścią jest sport (art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy o samorządzie gminnym, w związku z art. 27 ust. 2 ustawy o sporcie), w szczególności w postaci samorządowego zakładu budżetowego, czy finansowania celu publicznego z zakresu sportu na mocy uchwały organu stanowiącego podjętej na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy o sporcie.

Wyposażenie domu kultury w zadanie w postaci sportu dokonane mocą uchwały Rady Gminy Świdnica Nr XXXVII/260/2021 w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Świdnicy jest tym samym sprzeczne z prawem poprzez istotne naruszenie art. 9 ustawy z dnia 25 października

1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej i art. 14 pkt 7 ustawy o finansach publicznych.

Z tego względu należało orzec, jak na wstępie.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli